

Rapport

Rapport over een klacht betreffende het regionale politiekorps Zuid-Holland-Zuid, thans regionale eenheid Rotterdam.

Datum: 26 augustus 2013

Rapportnummer: 2013/105

Klacht

Verzoekster heeft een verzoek om kennisneming ingediend bij de politie Zuid-Holland-Zuid. Zij klaagt erover dat zij van de over haar aanwezige informatie in Basisvoorziening Handhaving (BVH) geen kopieën heeft gekregen, maar alles samen met haar advocaat heeft moeten overschrijven.

Tevens klaagt verzoekster erover dat de politie in een aantal mutaties aannames heeft opgenomen over haar woonsituatie, die niet juist zijn. Deze informatie heeft de politie verstrekt aan de woningbouwvereniging, die op basis van deze gegevens maatregelen tegen haar heeft getroffen.

Bevindingen en beoordeling

Algemeen

Wanneer een burger wil weten welke informatie de politie over hem heeft vastgelegd, dan kan die burger een verzoek om kennisneming van deze informatie bij de politie indienen. Dit is geregeld in artikel 25 van de Wet politiegegevens (WPG) (zie Achtergrond onder 1). Als de politie dit verzoek toewijst, kan de burger kennis nemen van de politiegegevens die over hemzelf zijn vastgelegd. Mocht de burger vervolgens van mening zijn dat bijvoorbeeld een deel van deze gegevens onjuist is, dan kan de burger de politie verzoeken om die gegevens te verbeteren, aan te vullen, te verwijderen of af te schermen. Dit is geregeld in artikel 28 van de WPG (zie Achtergrond onder 1).

Verzoekster had een conflict met haar burens. In dat verband wilde zij weten welke informatie de politie over haar had vastgelegd. Op die manier kon verzoekster beoordelen of zij de politie wilde vragen de gegevens te verbeteren. Op 12 mei 2011 heeft verzoekster samen met haar advocaat inzage gekregen in de gegevens die de politie over haar had opgenomen in de politiesystemen. Tijdens de inzage heeft verzoekster gevraagd om kopieën van de stukken die zij mocht inzien. De politie heeft geweigerd deze kopieën te verstrekken.

I. Ten aanzien van het niet verstrekken van kopieën

Bevindingen

Visie verzoekster

1. Verzoekster vindt dat het niet verstrekken van kopieën door de politie kan worden gezien als een manier om een effectieve wijze van inzien te ontmoedigen. Verzoekster stelt dat als iemand de inzage in zijn of haar politiegegevens serieus wil gebruiken, die persoon gegevens zal moeten gaan overschrijven. Bij een eventueel verzoek om de

politiegegevens te verbeteren of te verwijderen, zal immers moeten worden vermeld van welke gegevens verbetering of verwijdering wordt gevraagd. Verzoekster en haar advocaat hadden in totaal vrijwel vier uur nodig om alle relevante passages letterlijk over te schrijven. Volgens verzoekster betrof het een uitgebreid dossier en leidt het niet verstrekken van kopieën tot een onredelijke investering van tijd. Verzoekster stelt dat advocaten op deze manier feitelijk geen mogelijkheid meer zullen hebben om van dergelijke gegevens gebruik te maken, omdat de tijd die zij hebben voor een zaak dit niet toestaat. De politie had 52 pagina's met informatie uitgedraaid. Nu deze informatie toch al was uitgeprint, bracht het volgens verzoekster geen extra werk voor de politie met zich om kopieën van de stukken te verstrekken.

2. Tijdens de interne klachtbehandeling heeft de politie gewezen op het rapport 2011/227 van de Nationale ombudsman. Volgens verzoekster ziet dat rapport op een andere situatie, omdat het hierin ging om het voorlezen van gegevens aan degene die het zelf betrof. In het geval van verzoekster gaat het om het verstrekken van kopieën aan een belangenbehartiger. De advocaat van verzoekster stelt dat zij op andere politiebureaus wel kopieën heeft gekregen van gegevens die de aanvrager zelf betreffen. De advocaat van verzoekster heeft gesteld dat de stukken waar zij en verzoekster inzage in hebben gekregen bij het regionale politiekorps Zuid-Holland-Zuid niet geanonimiseerd waren.

Visie politie

3. De korpsbeheerder heeft in het kader van de interne klachtenprocedure een oordeel gegeven over de klachten. In de loop van het onderzoek van de Nationale ombudsman is de verantwoordelijkheid voor het politieoptreden overgegaan op de politiechef. De politiechef nam het eerder door de korpsbeheerder ingenomen standpunt over.

4. De korpsbeheerder stelt dat geen kopieën aan verzoekster zijn verstrekt op grond van beleidsafspraken zoals die zijn vastgelegd in de "Procedure inzageverzoeken en correctierecht politieregio Zuid-Holland-Zuid". Hierin is opgenomen dat in beginsel geen schriftelijke mededelingen worden verstrekt. Volgens de korpsbeheerder wordt deze werkwijze door alle privacyfunctionarissen bij de politie in Nederland gehanteerd. In een beperkt aantal gevallen wordt door de politie overgegaan tot schriftelijke informatieverstrekking. Dit doet de politie als deze informatie voor de betrokken burger noodzakelijk is. Dit is bijvoorbeeld aan de orde bij verzekeringskwesties waarbij in het geval van verkeersongevallen een kopie van het aanrijdingsformulier wordt verstrekt. Een ander voorbeeld is het verstrekken van een extra afschrift van een aangifte. Binnen het landelijk overleg van regionale privacyfunctionarissen bestaat de afspraak dat, met uitzondering van de hiervoor genoemde voorbeelden, steeds de beleidslijn van het niet schriftelijk verstrekken wordt gevolgd. De korpsbeheerder hecht eraan te benadrukken dat in diverse politieregio's wordt volstaan met het voorlezen van politiegegevens, terwijl in de regio Zuid-Holland-Zuid steeds de politiegegevens ter inzage worden gegeven waarbij de verzoeker de gegevens zelf kan lezen. Er wordt echter geen kopie van de gegevens

verstrekt.

5. De korpsbeheerder bracht verder naar voren dat het schriftelijk verstrekken van gegevens in sommige gevallen een flinke werkbelasting voor de politie veroorzaakt. De hoeveelheid te verstrekken informatie kan immers variëren van enkele tot zelfs honderden pagina's. Het maken van een keuze op basis van de hoeveelheid te verstrekken informatie zal altijd arbitrair zijn, aldus de korpsbeheerder. Het zal volgens de korpsbeheerder onvermijdelijk leiden tot discussies die naar zijn overtuiging onwenselijk zijn. Daarnaast is de korpsbeheerder van mening dat als wordt voldaan aan een verzoek tot schriftelijke verstrekking van informatie, dit precedentwerking met zich zal brengen voor volgende verzoeken. In dit verband wijst de korpsbeheerder op het belang van vermindering van de administratieve werklast bij de politie. De werkbelasting voor de politie bestaat vooral uit de noodzakelijke bewerking van de betreffende stukken vooraf. Per pagina dient namelijk de tekst te worden gecontroleerd op gegevens die herleidbaar zijn naar derden. In het geval van verzoekster ging het om 52 pagina's waarin de gegevens van derden moesten worden geanonimiseerd om zo hun persoonlijke levenssfeer te beschermen.

6. In reactie op verzoeksters stelling dat zij eerder wel kopieën van politiegegevens heeft gekregen van de politie, stelt de korpsbeheerder dat niet uitgesloten kan worden dat kopieën zijn verstrekt door individuele politieambtenaren en niet de daartoe aangewezen privacyfunctionarissen. Verder wijst de korpsbeheerder op het rapport 2011/227 van de Nationale ombudsman waarin is geoordeeld dat het voorlezen van politiegegevens niet in strijd is met het inzage-recht zoals neergelegd in artikel 25 van de WPG.

De korpsbeheerder acht de klacht niet gegrond.

Beoordeling

7. Het beginsel van fair play houdt voor overheidsinstanties in dat zij burgers de mogelijkheid geven hun procedurele kansen te benutten en daarbij zorgen voor een eerlijke gang van zaken. Dit houdt onder meer in dat wanneer de politie een burger kennis laat nemen van politiegegevens die over hem zijn vastgelegd, de kennisneming zo dient plaats te vinden dat de mogelijkheid om correctie van de gegevens te verzoeken voldoende kan worden benut.

8. In het geval waar het rapport 2011/227 van de Nationale ombudsman op ziet, had de politie ervoor gekozen om de politiegegevens die over de betreffende burger waren vastgelegd voor te lezen. Op die manier werd er tijd bespaard, omdat de stukken niet hoefden te worden uitgeprint, geanonimiseerd en gekopieerd. In dit geval heeft de politie verzoekster de betreffende stukken zelf laten lezen. De korpsbeheerder heeft gesteld dat het verstrekken van kopieën van deze stukken in sommige gevallen een flinke werkbelasting veroorzaakt voor de politie, omdat de gegevens van derden moeten worden geanonimiseerd. De Nationale ombudsman vindt deze redenering opmerkelijk, omdat ook

wanneer de politie een burger stukken met politiegegevens laat lezen zonder kopieën van die stukken te verstrekken, de politie de stukken dient te anonimiseren. Het enige verschil qua werk voor de politie tussen het verstrekken van kopieën van de stukken en het laten lezen van de stukken is dan ook het maken van kopieën. In het specifieke geval van verzoekster vindt de Nationale ombudsman het argument van de flinke werkbelasting voor de politie dan ook niet overtuigend.

9. Ondanks de voorgaande overwegingen, is de Nationale ombudsman van oordeel dat de politie niet in strijd met het beginsel van fair play heeft gehandeld. Hoewel de inzage en het overschrijven verzoekster veel tijd heeft gekost, kon zij hiermee de mogelijkheid om correctie van de gegevens te vragen voldoende benutten. De Nationale ombudsman heeft bij zijn oordeel het volgende meegewogen. Zoals de Nationale ombudsman in zijn rapport 2011/227 heeft geoordeeld, volgt uit artikel 25 van de WPG geen wettelijke verplichting om kopieën aan een burger te verstrekken van stukken waarin politiegegevens over hem zijn vastgelegd. Uit de Memorie van Toelichting bij dit artikel blijkt dat de wetgever de politie zelf laat bepalen of de kennisgeving van de politiegegevens mondeling of schriftelijk plaatsvindt (zie Achtergrond onder 2). De wetgever heeft de politie hier flexibiliteit willen bieden ter vermindering van de werklast. Gelet op de ruimte die de wetgever bewust aan de politie heeft willen geven waar het gaat om de vorm waarin wordt meegedeeld welke politiegegevens over iemand zijn vastgelegd, is het niet aan de Nationale ombudsman om die ruimte geheel weg te nemen door te oordelen dat de politie altijd kopieën aan een burger dient te verstrekken. De omstandigheid dat het in dit geval 52 pagina's betrof, is geen bijzondere omstandigheid op grond waarvan de politie wel kopieën aan verzoekster had dienen te verstrekken. De Nationale ombudsman heeft bij zijn oordeel ook meegewogen dat als de politie kopieën van stukken verstrekt, zij geen zicht meer heeft op wat er daarna met deze stukken gebeurt.

De onderzochte gedraging is op dit punt dan ook behoorlijk.

II. Ten aanzien van de informatieverstrekking

Bevindingen

Visie verzoekster

1. Verzoekster heeft aangegeven dat de politie herhaaldelijk langs is gekomen naar aanleiding van meldingen. Deze meldingen waren gedaan in verband met het langslpende conflict dat verzoekster met haar burens heeft. Verzoekster stelt dat de politie ten onrechte heeft aangenomen dat X illegaal bij haar zou inwonen. Volgens verzoekster heeft de politie deze aanname vrijwillig doorgegeven aan de woningbouwvereniging. Op basis van deze informatieverstrekking heeft verzoekster op 21 mei 2008 een aanzegging ontvangen van de woningbouwvereniging. Deze aanzegging hield in dat X niet meer bij verzoekster op bezoek mocht komen, omdat er anders een uitzettingsprocedure gestart

zou worden. Verzoekster is van mening dat het de politie niet past om suggesties van overmatig drankgebruik of illegale bewoning op te nemen in een politiedossier zonder dat dit geverifieerd is.

2. Volgens verzoekster staat - samengevat weergegeven - in de registraties van de politie vermeld:

11 december 2006: melding van overlast ervaren door dronken persoon. Ter plekke bleek dat X bij verzoekster inwoont.

14 december 2006: bij burens langsgedaan. Volgens burens zou X ook illegaal in de woning van verzoekster verblijven. Na gesprek met burens naar verzoekster gegaan. Gesproken met X. In de woonkamer lag een matras op de grond. X beaamde dat hij daar sliep, maar wilde niet toegeven dat hij daar woonde. Woningbouwvereniging is ingelicht over mogelijk illegaal wonen.

16 december 2006: er was geklaagd over overlast van dronkenschap. Vrij wazige mensen, zeer vermoedelijk onder invloed van alcohol. Ze gaven toe af en toe muziek te draaien. X betuigde zijn spijt ten opzichte van de burens. Woning verzoekster zag er netjes uit, wel een matras in de woonkamer.

30 maart 2008: melding van burens over bedreiging door X. X ontkende in verzoeksters woning te wonen, wat volgens de burens wel zo was. Dit ook aan X medegedeeld, dit via een collega van de wijk, woningstichting in kennis laten stellen.

1 april 2008: vandaag medewerker van woningbouwvereniging gesproken en hem verteld van de avonturen van de collega's afgelopen zondagavond bij verzoekster en haar burens. Deze medewerker ging het dossier eens voorleggen aan iemand die zou bekijken of er niet een uitzettingsprocedure kan worden gestart. Daarbij komt dat X kennelijk tegen de voorwaarden van het huurcontract bij verzoekster woont.

2 april 2008: contact opgenomen met medewerker woningbouwvereniging. Verzoekster moet op gesprek komen bij woningbouwvereniging. Ze gaan haar een andere woning aanbieden. Doet ze dit niet, gaan ze dreigen met een ontruimingsprocedure in verband met de inwoning van X.

3. Volgens verzoekster neemt de politie aan dat X bij haar woont op grond van het enkele feit dat er een matras op de grond ligt in de woonkamer. De politie heeft niet aan verzoekster gevraagd waarom dat matras daar lag. Verzoekster heeft aangegeven dat zij geen slaapkamer heeft en om die reden in de woonkamer slaapt. Verzoekster stelt dat X nooit bij haar heeft gewoond. Verder is verzoekster van mening dat uit de politiegegevens te halen is dat de politie de indruk had dat verzoekster en haar regelmatige bezoeker flink aan de alcohol zaten, maar dronkenschap is nooit geconstateerd. Verzoekster stelt dat de politie zonder degelijk onderzoek aannames als waarheden in de politiestructuren heeft

vastgelegd en de politie deze gegevens heeft doorgegeven aan de woningbouwvereniging. Verzoekster is van mening dat de politie deze informatie niet aan de woningbouwvereniging door had mogen geven, omdat dit gevaar kon opleveren voor de huisvesting van verzoekster. Verzoekster stelt dat de politie zeer zorgvuldig moet omgaan met het verstrekken van politiegegevens aan woningbouwverenigingen en de politie hiertoe niet moet overgaan zonder een grondig en objectief onderzoek. Ook vindt verzoekster dat de politie haar de mogelijkheid van wederhoor had moeten bieden. Er is uiteindelijk geen uitzettingsprocedure tegen verzoekster gestart.

Visie politie

4. Volgens de korpsbeheerder is uit de registraties van de politie inderdaad op te maken dat een politieambtenaar op basis van de constatering dat er in de woonkamer een matras wordt aangetroffen, heeft aangenomen dat er sprake is van samenwoning. Deze aanname is op basis van de beschikbare informatie onjuist, aldus de korpsbeheerder. Volgens de korpsbeheerder is onder andere het vermoeden van illegaal wonen besproken met de woningbouwvereniging. De korpsbeheerder wijst op het convenant dat is gesloten tussen onder andere de politie en de woningbouwvereniging. Dit convenant is gebaseerd op artikel 20 van de WPG (zie Achtergrond onder 1). Het algemeen en zwaarwegend belang is in het convenant omschreven als: het voorkomen van de aantasting van het leefklimaat door samenwerking van verschillende betrokken partijen. Voor de voorwaarden waaronder gegevens worden verstrekt, verwijst de korpsbeheerder naar de beschrijving van de werkwijze ter uitvoering van het convenant.

5. De korpsbeheerder stelt dat de politie informatie verzamelt in het kader van haar taak. Deze informatie is vastgelegd in de politiesystemen. Deze systemen zijn onder andere bedoeld om de werkzaamheden te verantwoorden. Volgens de korpsbeheerder moet de politie aan de hand van opgeslagen gegevens eventueel aan kunnen tonen welke politieambtenaar welke handelingen op welke datum en eventueel op welke juridische basis heeft verricht. Daarnaast worden bevindingen zoals politieambtenaren die ter plaatse aantreffen, vastgelegd. De korpsbeheerder is van mening dat onderscheid kan worden gemaakt tussen mutaties in de politiesystemen en de op feiten gebaseerde informatie in een procesdossier waarop de rechterlijke macht beslissingen neemt. Volgens de korpsbeheerder moeten de in de politiesystemen genoteerde vermoedens van politieambtenaren over illegale bewoning en drankgebruik dan ook in dat licht worden gezien. Daarnaast stelt de korpsbeheerder dat de door de woningbouwvereniging in gang gezette maatregelen behoren tot de verantwoordelijkheid van de woningbouwvereniging en niet de politie verweten kunnen worden. De korpsbeheerder is van mening dat de informatie zoals die aan de woningbouwvereniging is verstrekt kan worden gekwalificeerd als onvoldoende objectief onderbouwd. De korpsbeheerder is echter ook van mening dat de wijze waarop de woningbouwvereniging over deze informatie kon beschikken niet onrechtmatig is gebleken. De korpsbeheerder acht de klacht over de informatieverstrekking niet gegrond.

Beoordeling

Registraties

6. Om te beginnen wijst de Nationale ombudsman erop dat het belangrijk is dat de politie zorgvuldig registreert. Als de politie een bepaald vermoeden heeft dan dient de politie dit niet als een feitelijke constatering, maar als een vermoeden te registreren. Nu de korpsbeheerder heeft erkend dat de aanname dat X bij verzoekster inwoonde op basis van de beschikbare informatie onjuist was, zal de Nationale ombudsman hier in zijn beoordeling niet verder op ingaan. Wat betreft het drankgebruik, is in de registraties vermeld dat er was geklaagd over overlast vanwege dronkenschap en er melding was gedaan van overlast door een dronken persoon. Hieruit blijkt niet dat de politie zelf een standpunt innam over het gemelde drankgebruik. Dit is anders in de registratie van 16 december 2006. Uit deze registratie volgt dat verzoekster en X volgens de politie zeer vermoedelijk onder invloed van alcohol waren. Hiermee heeft de politie echter een vermoeden geregistreerd en het dronkenschap niet als een feit weergegeven. De Nationale ombudsman acht dit dan ook niet onzorgvuldig.

Informatieverstrekking

7. De politie heeft gesteld dat *onder andere* het vermoeden van illegaal wonen is besproken met de woningbouwvereniging. Of naast dit vermoeden ook informatie over het drankgebruik is verstrekt, kan niet worden vastgesteld. Ook hier wijst de Nationale ombudsman op het belang van zorgvuldig registreren. Achteraf dient namelijk te kunnen worden achterhaald welke informatie is verstrekt, aan wie de informatie is verstrekt en waarom. Op basis van het onderzoek is komen vast te staan dat de politie in 2006 en in 2008 informatie aan de woningbouwvereniging heeft verstrekt in verband met het mogelijk inwonen van X bij verzoekster.

8. Nu verzoekster op 21 mei 2008 een aanzegging van de woningbouwvereniging heeft gekregen, lijkt er een verband te zijn tussen de informatieverstrekking door de politie in 2008 en deze aanzegging. Daarom zal de Nationale ombudsman zich bij de beoordeling van de informatieverstrekking door de politie aan de woningbouwvereniging beperken tot de informatieverstrekking in 2008.

9. Het is een vereiste van behoorlijk overheidsoptreden dat grondrechten van burgers worden gerespecteerd. Eén van die grondrechten is het recht op eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer. Dit grondrecht is in het geding als de politie privacygevoelige informatie verstrekt aan derden. Het verstrekken van gegevens mag slechts plaatsvinden wanneer dit bij of krachtens wet uitdrukkelijk is bepaald.

10. In artikel 20 van de WPG (zie Achtergrond onder 1) staan de voorwaarden waaronder de politie structureel gegevens mag verstrekken aan derden. Het gaat dan om instanties

waarmee de politie een samenwerkingsverband heeft. Hierbij kan worden gedacht aan instanties zoals de gemeente, woningbouwverenigingen en de belastingdienst. Op basis van artikel 20 van de WPG heeft de politie een convenant gesloten met onder andere de woningbouwvereniging.

Voor een verstrekking op grond van artikel 20 van de WPG dient aan de volgende voorwaarden te zijn voldaan:

de verstrekking dient noodzakelijk te zijn met het oog op een zwaarwegend algemeen belang;

de informatie dient te worden verstrekt voor één van de genoemde doeleinden;

de verstrekking dient te voldoen aan de beginselen van proportionaliteit en subsidiariteit.

Doeleinde

11. In bepaalde gevallen kan de politie informatie over overlast verstrekken aan de woningbouwvereniging. In dit geval ziet de klacht echter niet op het verstrekken van informatie over overlast, maar op het doorgeven van informatie over mogelijke inwoning. De vraag is ten behoeve van welk doeleinde deze informatie werd verstrekt. De politie heeft dit niet aangegeven. De doeleinden die worden genoemd in artikel 20 van de WPG zijn:

- a. het voorkomen en opsporen van strafbare feiten;
- b. het handhaven van de openbare orde;
- c. het verlenen van hulp aan hen die deze behoeven;
- d. het uitoefenen van toezicht op het naleven van regelgeving.

12. Als een huurder iemand bij hem laat inwonen zonder toestemming van de woningbouwvereniging, dan kan het zijn dat de huurder hiermee de huurovereenkomst niet naleeft. Met het doorgeven van een vermoeden van inwoning aan de woningbouwvereniging, worden dan ook niet de in a. tot en met c. genoemde doeleinden gediend. Vervolgens rijst de vraag of met de informatieverstrekking aan de woningbouwvereniging doeleinde d. werd gediend. De Nationale ombudsman laat deze vraag in het midden gelet op de hierna volgende overwegingen.

Zwaarwegend algemeen belang

13. In de Memorie van Toelichting (MvT) bij de WPG wordt - onder verwijzing naar artikel 8, tweede lid, van het EVRM - aangegeven wat onder zwaarwegend algemeen belang dient te worden verstaan (zie Achtergrond onder 2). Volgens de MvT is het bereik van

zwaarwegend algemeen belang beperkter dan dat van het algemeen belang. Uit de MvT blijkt dat gegevensverwerking vanuit het oogpunt van een zwaarwegend algemeen belang gerechtvaardigd is, indien die verwerking voor de samenleving van meer dan gewone betekenis is. Voorbeelden waarbij een zwaarwegend belang bij verstrekking ten behoeve van een samenwerkingsverband aan de orde kan zijn, zijn bestrijding van jeugdcriminaliteit, de bestrijding van huiselijk geweld of de aanpak van winkelcriminaliteit, aldus de MvT.

14. Wat betreft het zwaarwegend algemeen belang heeft de politie volstaan met een verwijzing naar de doelstelling in het convenant. De doelstelling luidt: het voorkomen van de aantasting van het woon- en leefklimaat in de buurten en wijken. Het valt de Nationale ombudsman op dat deze doelstelling wel erg ruim is geformuleerd. Niet vergeten dient te worden dat de wet de grondslag voor verstrekking biedt en voldaan dient te worden aan de voorwaarden zoals deze in de wet zijn neergelegd.

15. Bij inbreuken op de persoonlijke levenssfeer dient te zijn voldaan aan de voorwaarden van artikel 8 EVRM. De voorwaarde "pressing social need" van artikel 8 EVRM kan worden gezien als zwaarwegend algemeen belang. In de rapporten 2008/261, 2007/332 en 2007/172 heeft de Nationale ombudsman bij de toepassing van de oude Wet politieregisters aansluiting gezocht bij het begrip 'zwaarwegend openbaar belang', zoals neergelegd in de Visienota van de ministers van Justitie en Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. In deze Visienota is vermeld dat wanneer een woningbouwvereniging informatie van gevoelige aard wenst te ontvangen ten behoeve van bijvoorbeeld het uitvoeren van een spreidings- of toewijzingsbeleid, hiermee geen zwaarwegend openbaar belang wordt gediend. Niet valt in te zien dat daarbij de veiligheid of gezondheid van burgers in het geding is, of dat anderszins een ernstige inbreuk op de rechtsorde moet worden voorkomen, aldus de Visienota. Gezien het voorgaande komt de Nationale ombudsman tot de conclusie dat geen sprake was van een zwaarwegend algemeen belang dat het bespreken van het vermoeden van inwoning met de woningbouwvereniging in dit geval rechtvaardigde. De politie heeft het recht op eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer dan ook onvoldoende gerespecteerd.

De onderzochte gedraging is niet behoorlijk.

Hoewel de Nationale ombudsman ervan uitgaat dat de woningbouwvereniging een eigen afweging heeft gemaakt ten aanzien van de aanzegging die verzoekster heeft ontvangen, lijkt de informatieverstrekking door de politie mede ten grondslag te hebben gelegen aan deze aanzegging. Gelet op de verstrekkende gevolgen hiervan voor verzoekster, ziet de Nationale ombudsman aanleiding voor het doen van een aanbeveling.

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedraging van de politiechef van de regionale eenheid Rotterdam is

niet gegrond ten aanzien van het niet verstrekken van kopieën;

gegrond ten aanzien van de informatieverstrekking aan de woningbouwvereniging wegens schending van het vereiste dat grondrechten, in dit geval het recht op eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer, moeten worden gerespecteerd.

Aanbeveling

De Nationale ombudsman geeft de politiechef in overweging om contact met verzoekster op te (laten) nemen en te bespreken welke vorm van herstel passend zou zijn.

Achtergrond

1. Wet politiegegevens

Artikel 20

1. De verantwoordelijke kan, voor zover dit met het oog op een zwaarwegend algemeen belang noodzakelijk is ten behoeve van een samenwerkingsverband van de politie met personen of instanties, in overeenstemming met het op grond van de Politiewet 1993 bevoegd gezag, beslissen tot het verstrekken van politiegegevens aan die personen en instanties voor de volgende doeleinden:

- a. het voorkomen en opsporen van strafbare feiten;
- b. het handhaven van de openbare orde;
- c. het verlenen van hulp aan hen die deze behoeven;
- d. het uitoefenen van toezicht op het naleven van regelgeving.

Artikel 25

1. De verantwoordelijke deelt een ieder op diens schriftelijke verzoek binnen zes weken mede of, en zo ja welke, deze persoon betreffende politiegegevens zijn vastgelegd. De verantwoordelijke kan zijn beslissing voor ten hoogste vier weken verdagen, dan wel voor ten hoogste zes weken indien blijkt dat ook bij andere politiekorpsen politiegegevens over de verzoeker worden verwerkt. Van de verdaging wordt schriftelijk mededeling gedaan.

Artikel 28

1. Degene aan wie overeenkomstig artikel 25 kennis is gegeven van hem betreffende politiegegevens, kan de verantwoordelijke schriftelijk verzoeken deze te verbeteren, aan te vullen, te verwijderen of af te schermen, indien deze feitelijk onjuist, voor het doel van de verwerking onvolledig of niet terzake dienend zijn dan wel in strijd met een wettelijk voorschrift worden verwerkt. Het verzoek bevat de aan te brengen wijzigingen.

2. Memorie van Toelichting (TK, 2005-2006, 30327, nr.3)

Artikel 25

Eerste en tweede lid

De leden van dit artikel zijn inhoudelijk grotendeels gelijk aan artikel 18 van de Wet justitiële gegevens. Anders dan in de Wet justitiële en strafvorderlijke gegevens moet het verzoek tot kennisneming echter schriftelijk geschieden. Deze voorwaarde vloeit voort uit het beslag op de capaciteit van de politie, dat is gelegd door de sterke stijging van het aantal verzoeken om kennisneming gedurende de afgelopen jaren. Mede in verband met deze stijging kan van de politie geen uitputtend onderzoek naar de verwerking van politiegegevens worden verwacht in die gevallen waarin het verzoek tot kennisneming daartoe geen aanknopingspunten biedt. Een schriftelijk verzoek zal naar verwachting concretere aanknopingspunten bieden dan een mondeling verzoek. Een verzoek in schriftelijke vorm biedt de politie bovendien de mogelijkheid de wijze waarop aan dit verzoek gevolg is gegeven, achteraf te verantwoorden.

Het beslag van de uitoefening van het recht op kennisneming op de capaciteit van de politie is gedurende de afgelopen jaren toegenomen. In het rapport van de Raad van Advies voor de CIE wordt gesproken van een «aanzienlijke toename van het aantal verzoeken om kennisneming». Er bestaat thans geen duidelijk kwalitatief inzicht in de uitoefening van het recht op kennisneming (aard en complexiteit van de verzoeken en de werkbelasting die daar voor de politie uit voortvloeit). Soms worden verzoeken aan meerdere regiokorpsen tegelijk gericht. Gelet op het feit dat het recht op kennisneming in beginsel ongeclausuleerd is en een afweging per geval en per mutatie afzonderlijk veronderstelt zal voor het antwoord van de verantwoordelijke als uitgangspunt kunnen gelden dat dit meer specifiek zal moeten zijn naarmate het betreffende verzoek meer aanknopingspunten biedt. Andersom zal kunnen gelden dat het antwoord van de verantwoordelijke minder specifiek zal kunnen zijn naarmate het betreffende verzoek minder aanknopingspunten biedt. De huidige Wet politieregisters bepaalt dat de mededeling niet in schriftelijke vorm kan geschieden omdat anders het systeem van de verklaring omtrent het gedrag zou worden ondergraven. Nu de verklaring omtrent het gedrag wordt gevraagd ten behoeve van een ander doel lijkt het risico van misbruik van het recht op kennisneming in de praktijk niet zo waarschijnlijk. De mogelijkheid van mondelinge mededeling is voor de politie niettemin van belang ter vermindering van de werklast, bijvoorbeeld door de verzoeker of zijn advocaat de mogelijkheid te bieden tot

inzage van de betreffende politiegegevens. In aansluiting op de regeling in de Wet justitiële gegevens (artikel 39i) wordt de verantwoordelijke de keuze gelaten om mondeling of schriftelijk te reageren. In het licht van de werkbaarheid wordt hiermee beoogd de verantwoordelijke de nodige flexibiliteit te bieden in die gevallen waarin het gaat om de verstrekking van een grote hoeveelheid gegevens.

Artikel 18

Gelet op artikel 8, tweede lid, van het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens (EVRM) dient onder het begrip zwaarwegend algemeen belang te worden verstaan het belang van de nationale veiligheid, de openbare veiligheid of het economisch welzijn van het land, het voorkomen van wanordelijkheden en strafbare feiten, de bescherming van de gezondheid of de goede zeden of de bescherming van de rechten en vrijheden van anderen. Voor een nadere toelichting op de inhoud van het begrip zwaarwegend algemeen belang kan worden verwezen naar de nota naar aanleiding van het verslag inzake de wijziging van de Wet justitiële gegevens (Tweede Kamer, vergaderjaar 2003–2004, 28 886, nr. 5). In die nota wordt opgemerkt dat het bereik van een zwaarwegend algemeen belang beperkter is dan dat van het algemeen belang. Met een gegevensverwerking wordt een algemeen belang gediend, indien die verwerking voor de samenleving van betekenis is. Een gegevensverwerking is vanuit het oogpunt van een zwaarwegend algemeen belang gerechtvaardigd indien die voor de samenleving van meer dan gewone betekenis is.

Toepassing van het criterium van het zwaarwegend algemeen belang impliceert een belangenafweging. Het belang dat gediend wordt met de verstrekking van de gegevens wordt afgewogen tegen het belang van de persoonlijke levenssfeer van degene op wie de politiegegevens betrekking hebben. Bij deze belangenafweging moeten ook de beginselen van proportionaliteit en subsidiariteit worden betrokken. Daar waar bij of krachtens algemene maatregel van bestuur ontvangstgerechtigden worden aangewezen vindt deze afweging plaats op landelijk niveau door Onze Ministers. Daar waar – zoals straks aan de orde komt – op regionaal niveau besloten wordt tot gegevens verstrekking, vindt deze afweging op dat niveau plaats. De beginselen van proportionaliteit en subsidiariteit houden in dat gegevens die minder ingrijpend zijn voor de persoonlijke levenssfeer, eerder mogen worden verstrekt, dan gegevens die meer ingrijpend zijn voor de persoonlijke levenssfeer. Het is daarom niet nodig – anders dan het CBP adviseert – verschillende criteria te hanteren voor verschillende categorieën van gegevens.

Artikel 20

Wel betekent dit dat verstrekking van politiegegevens aan derden in het kader van een samenwerkingsverband alleen kan plaatsvinden indien het doel van de verstrekking overeenstemt of verenigbaar is met de politietaak. Aanvullend geldt het vereiste van het zwaarwegend algemeen belang. Voorbeelden waarbij een zwaarwegend algemeen belang

bij verstrekking ten behoeve van een samenwerkingsverband aan de orde kan zijn, zijn de bestrijding van jeugdcriminaliteit, de bestrijding van huiselijk geweld of de aanpak van winkelcriminaliteit. Behalve dat er een zwaarwegend algemeen belang aan de orde moet zijn, dient het doel van de verstrekking in overeenstemming of verenigbaar te zijn met de politietaak, dus het voorkomen en opsporen van strafbare feiten, het handhaven van de openbare orde, het verlenen van hulp aan hen die deze behoeven of het uitoefenen van toezicht op het naleven van regelgeving.